

Також французький уряд був противником вступу Великобританії у "Спільний ринок" вважаючи, що англійський уряд занадто тісно співпрацює із США та може стати провідником американського впливу в Європі. До кінця 50-х рр. відносини між країнами ЄОВС стали налагоджуватися, і Франція включилася в подальший розвиток інтеграційних процесів в Європі.

На Близькому Сході Франція тісно співпрацює із Ізраїлем та проводить політику "дружби і співпраці" по відношенню до арабських країн, де проживало близько 100 млн. чоловік і знаходилося 70% світових запасів нафти. У червні 1967 р. після початку "шестиденної війни" Ізраїлю проти арабських держав, французький уряд приєднався до резолюції Ради Безпеки ООН, котра вимагала виведення ізраїльських військ з окупованих територій [4, с. 8].

Значно покращилися відносини Франції із СРСР та країнами соцтабору. У 1960 р. за запрошенням президента де Голля Францію вперше відвідав глава радянського уряду М. Хрущов. В результаті його поїздки СРСР та Франція домовилися про розширення торговельних і культурних зв'язків. В результаті зустрічі було підписано ряд договорів про наукове співробітництво, в тому числі мирного використання атомної енергії. У 1966 р. відбувся візит у відповідь президента де Голля до СРСР, де було прийнято спільну декларацію про встановлення "атмосфери розрядки" між Сходом та Заходом. Також уряди двох держав домовилися про проведення регулярних політичних консультацій із метою розвитку франко-радянських відносин "від згоди до співпраці" [6, с. 120].

Отже, зовнішньополітичний курс Ш. де Голля був спрямований на підвищення авторитету Франції. В цей період держава стає самостійною не тільки в економічній сфері, але формує самостійну зовнішню політику.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арзаканян М. Политическая история Франции XX века / М. Арзаканян. – М., 2003. – 157 с.
2. Де Голль Ш. Військові мемуари. Рятуння 1944–1945 рр. / Ш. де Голль. – М., 2004. –Т.3. – 800 с.
3. Арзаканян М. Де Голль / М. Арзаканян. // Жизнь Замечательных людей. – 2007. –№1238. – 302 с.
4. Арзаканян М. Де Голль и реформа государственного устройства Франции / М. Арзаканян. – Режим доступу: <http://www.strana-oz.ru/?numid=178&article=837>
5. Голль де Ш. Мемуари надежд / Ш. де Голль. – М., 2000. – 789 с.
6. Антюхина-Московченко В. Шарль де Голль и Советский союз / В. Антюхина-Московченко. – М., 1990. – 235 с.

Максимів Н.

Науковий керівник – доц. Григорук Н. А.

ПАПИ РИМСЬКІ З РОДУ МЕДІЧІ

Великі династії залишаться назавжди в пам'яті Історії, їх велич має продовження і після смерті. У Флоренції спочивають Медічі - олігархічне сімейство, представники якого з XIII по XVIII століття неодноразово ставали правителями Флоренції. Відомі як спонсори видатних художників і архітекторів епохи Відродження. Серед представників родини Медічі значиться четверо римських пап - Лев X, Пій IV, Климент VII, Лев XI, і дві королеви Франції - Катерина Медічі і Марія Медічі.

"Нехай Медічі спочивають з миром в своїх мармурових і порфірових гробницях, адже вони зробили для всесвітньої слави більш ніж будь-хто з принців, королів та імператорів, як попередніх, так і наступних епох", - так відгукнувся про них Олександр Дюма [8, с. 47].

Метою роботи є ознайомлення з правителями Флоренції, розкриття їхньої ролі у житті країни.

Могутній рід Медічі був одним з найбагатших в Європі і правив протягом трьох століть. Його представники були не тільки правителями Флоренції, а й меценатами найвидатніших художників і архітекторів епохи Відродження. А ще цей рід дав світові чотирьох Пап Римських і двох королів Франції [2].

Джованні Медічі, другому сину правителя Флоренції Лоренцо Прекрасного, з дитинства була визначена духовна кар'єра. Його вчителями були видатні вчені-гуманісти епохи Відродження. 9 березня 1492 р. юнак отримав кардинальські відзнаки і був прийнятий в консисторії. Незабаром Лоренцо відкликав сина до Флоренції, де він жив до вигнання сімейства Медічі в 1494 р. У наступні роки Джованні подорожував по Європі, ведучи світське життя, але при цьому намагався вести себе в рамках пристойності, особливо на тлі решти духовенства. У 1512 р папська армія, при якій він перебував, була розбита французами при Равенні, а сам кардинал потрапив в полон, з якого йому вдалося втекти. У вересні 1512 р влада Медічі у Флоренції була відновлена, а 11 березня наступного року 38-річний Джованні Медічі був обраний папою під ім'ям Лев X [4].

Його обрання всюди зустріли схвально. Молодість, розум, гнучкість, культурність нового папи вселяли надію на довге і розважливе правління. Нажаль, Лев X цілком поринув в атмосферу розваг, яку сам створив при папському дворі. Казна папи стрімко порожніла, і щоб знайти нові джерела її поповнення, Лев X схвалив проект створення перших банків, які надавали позики "за розумну і помірну плату", брав гроші з бажаючих отримати кардинальський сан і санкціонував продаж індульгенцій - скріплених папською печаткою грамот, які гарантували покупцеві відпущення гріхів і звільнення від мук чистилища [1, с. 22-23].

Однак найважливішою духовною подією понтифікату Лева X став початок Реформації. Розбещеність вдач папського двору, розпуста і хабарництво викликали справедливе обурення християнської громадськості. Торгівля індульгенціями стала іскрою, від якої в 1517 р в Європі спалахнуло полум'я Реформації. Одним з найяскравіших його діячів став молодий німецький проповідник Мартін Лютер, нещадно викривав папство. Однак Лев X поставився до нового руху не надто серйозно. Своєю буллою "Exurge Domine" 3 січня 1521 р. він прокляв Лютера і закликав спалювати його праці, яких сам навіть не читав. Папа вважав, що цього буде достатньо, щоб релігійний бунт погас сам собою [4].

Лев X несподівано помер 1 грудня 1521 р перебуваючи у розквіті років. Його скарбниця була порожня, через що його похорони були вельми скромні.

Наступним представником роду Медічі на папському престолі став Джуліо Медічі.

Джуліо був позашлюбним сином Джуліано Медічі. Його батько був убитий під час заворушень, що послідували услід за змовою Пацці. 28 вересня 1513 року він став кардиналом і був головною рушійною силою політики папського двору. Програвши вибори 1522 р Адріану Деделу, Джуліо все таки став папою після його смерті і взяв ім'я Климент VII [3].

Вибір папи-італійця був захоплено зустрятий в Римі. Політична і релігійна ситуація була така, що для управління Папською державою і церквою потрібно було володіти рідкісним тактом і розсудливістю. Однак Климент VII виявився нікчемним дипломатом і вкрай нерішучим правителем. Сім місяців протримавши папу фактично в ув'язненні, Карл уклав з ним мир і 24 лютого 1530 був коронований імператором.

Тим часом важливі події розвивалися в Англії. Місцева церква і раніше далеко не в усьому підпорядковувалася Риму, а королі періодично прагнули заволодіти церковною власністю. Останньою краплею стало небажання Климента розірвати шлюб норавливого короля Генріха VIII з Катериною Арагонською. Генріх оголосив про вихід англійської церкви з-під юрисдикції папи, проголосивши себе її головою. У лютому 1531 року єпископи були змушені змиритися з цим, а парламент прийняв постанови про розрив відносин між Англією і Римом. Генріх як глава церкви присвоїв собі право призначати єпископів і архієпископів, а всі подати, сплачувані раніше папі, стали йти в казну королівства. Климент відлучив Генріха від церкви і визнав недійсним його другий шлюб з Анною Болейн, але на англійського короля прокляття понтифіка не справили жодного враження [3].

Климент VII помер 25 вересня 1534 р ймовірно, отруївшись блідими поганками. Всі історики одностайні в оцінці понтифікату Климента як вкрай невдалого.

Наступним представником Медічі у Ватикані став Джованні Анджело де Медічі (Пій IV).

Джованні походив із бокової, збіднілої гілки династії Медічі. Він вивчав філософію, медицину і юриспруденцію в університетах Павії і Болоньї і отримав ступінь доктора права. У 28 років Джованні вирішив почати церковну кар'єру. Він взяв собі ім'я Пій IV.

На відміну від грізного попередника Пій IV був людиною спокійною і життєрадісною. Проте, він амністував всіх супротивників Павла IV, а з його ставлениками жорстоко розправився. 6 січня 1564 р Пій IV підписав соборні декрети і негайно приступив до їх реалізації. Був підготовлений Тридентський катехізис - основний підручник католицької віри, призначений для нижчого духовенства. Сформульовано було також текст присяги, яку зобов'язувався принести кожен священик перед тим, як зайняти церковну посаду. З'явилася Конгрегація собору, в завдання якої входив контроль за здійсненням постанов, прийнятих в Триденті. У 1564 р з'явився виправлений і доповнений "Індекс заборонених книг". У релігійні війни які тоді розгорілися в Європі папа не втручався. Він помер 9 грудня 1565 р від лихоманки [6].

Алессандро Оттавіано Медічі четвертий папа який походив з відомої флорентійської сім'ї Медічі. У квітні 1596 року папа Климент VIII призначає Алессандро Оттавіано Медічі папським легатом у Францію, де він і проводить два роки. Йому однак не вдалося переконати Анрі IV до виконання рішень Тридентського собору. У році 1600 назначений єпископом у Палестрину [5].

1 квітня 1605 року конклав вибирає наступником Климента VIII Алессандро Оттавіано Медічі, який вибирає ім'я свого дядька Лева X. Вибори пройшли з підтримкою французьких кардиналів, але без підтримки іспанських. Зразу після виборів Лев XI хворіє. Припускають що він мав запалення легенів. Хвороба призвела по 27 днях понтифікату до смерті. На гробі Лева XI написано: *Magis ostensus quam datus* — більше показав як дав.

Він не встиг провести політичних дій як папа, однак відомо що він обіцяв підтримку Рудольфу II у боротьбі з Османською імперією, та звільнив населення Риму від ряду податків. Ним було засновано комісію для розробки правил засідань конклаву [7].

Отже, дім Медічі дав світові чимало видатних політиків, (пригадаємо королів Франції Катерину та Марію й чотирьох римських пап), насамперед цей рід буде записаний на скрижалях історії людства як блискуча плеяда меценатів, провідників високого Відродження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жуковський В.І. Мистецтво Відродження: навчальний посібник / В. І. Жуковський: Краснояр. держ. ун-т. Красноярськ, 2006. - 299с.

2. Італія. Медічі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vokrugsveta.ru/tv/vs/cast/504/>
3. Климент VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.hrono.ru/biograf/bio_k/kliment07.php
4. Лев XI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B5%D0%B2_XI
5. Медічі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B5%D0%B4%D1%96%D1%87%D1%96>
6. Пій IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.hrono.ru/biograf/bio_p/piy04.php
7. Правителі Флоренції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.krugosvet.ru/enc/istoriya/MEDICHI.html?page=0,0#part-3>
8. Ролів А.Д. Виникнення сеньйорії Медічі і культура Відродження. А. Ролів - В кн. : Культура і суспільство Італії напередодні нової доби. М., 1993. - 230с.

Кудасова А.

Науковий керівник – доц. Валіон О. П.

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ В РОЗВИТКУ США ПІД ЧАС ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ 1861-1865 рр.

Соціокультурний аспект дослідження суспільного життя нині є надзвичайно актуальний, оскільки дає змогу зануритися у менталітет, манери, характер, специфіку поведінки людей. Особливо, коли мова йде про Сполучені Штати Америки у роки Громадянської війни 1861-1865 рр. Саме тоді країна була розділена на північан та південців, прихильників і противників ліквідації рабства. Різні суспільно-економічні системи, відмінні погляди на майбутнє американської держави розділяли федератів і конфедератів. Розбіжності між ними мали антагоністичний характер, зрештою, привели до Громадянської війни 1861-1865 рр. Боротьба між Північчю і Півднем охопила і соціокультурну складову, глибше вивчення якої дасть змогу комплексно осягнути ситуацію, що склалася у США у другій половині XIX ст., й привела до кардинальних змін у житті американського суспільства.

Президентство Барака Обама вкотре привернуло увагу до наслідків Громадянської війни, адже успішне вирішення негритянського питання, інтеграція темношкірих у соціально-економічну й політичну структуру держави, дозволили їм заявити на всіх рівнях, в тому числі й найвищому. З погляду на це, дослідження соціокультурних особливостей американців у другій половині XIX ст. є особливо важливим, адже концентрує науковий інтерес на одному з найдраматичніших етапів історії США.

В американській історіографії тема Громадянської війни Півночі і Півдня є традиційною і однією з найбільш досліджених. У той же час, по вірному зауваженню Д. Ратмани, вивчення Півночі і Півдня йде як би двома потоками, паралельно [1]. Ці дві історіографічні хвилі жодного разу не зливалися. Дану тему вивчало багато науковців, це зокрема ліберальний американський історик Кеннет Стемп, Дж. Рейнолдс, Герман Геттавей. Найкращий однотомний огляд періоду Громадянської війни подає Джеймс М. Макферсон у праці "Бойовий крик свободи: Ера громадянської війни". Також варто відмітити появу книги Девіда Дональда "Обличчям до ворога. Перспективи вивчення Громадянської війни", де зібрано 36 есе, написані різними істориками, які кожен по-своєму інтерпретують події [2]. Щодо історії Союзу та Конфедерації у цей період, то варто звернутися до праць Філіпа Палудана і Гері Галахера. Історіографічною базою досліджуваної проблеми послужили праці також і російських вчених-істориків, зокрема, Алентьевої Т.В., Буріна С.М., Іванова Р.Ф., Джорджадзе О.М., Дементьев І.П та інші.

США – держава, котра займає широкі простори всього північно-американського континенту, налічує велику кількість етнічних спільнот і народностей. Часто навіть в межах однієї країни, населення не розуміє певних звичок і моделей поведінки своїх сучасників, годі й говорити про величезну федерацію, з різним культурним, етнічним і лексичним складом. Ще у довоєнний період серед багатьох культурних діячів Півдня було поширене бажання виокремлювати південні штати від північних, вихваляючи їх природу, гостинний характер південних "діксі", яким вони відрізняються від північних "янкі", та ідилію плантаторського світу [5].

Північ і Південь країни мають різні традиції та звичаї, що зумовлює наявність міфів і стереотипних уявлень один про одного. Зокрема, одні з найдавніших міфів про Південь висвітлені у класичних фільмах, як-от "Віднесені вітром". Південь у них постає як аграрна спільнота під проводом білих плантаторів і їхніх родин, які мешкають у будинках з великими білими колонами і є у своїх громадах "природною" аристократією. У цій інтерпретації, південці добре ставляться до рабів, є відданими незалежності і лицарській честі, саме тим цінностям, які обстоював Томас Джефферсон [3, с. 329].

Та це не єдина інтерпретація образу південців у літературі і джерелах загалом. Протилежний образ складають численні аболіціоністські памфлети, які з'являлися один за одним у той час. Схожу стилістику змальовує роман Гаррієт Бічер Стоу "Хатина дядька Тома", де плантатори – це жорстокі і нахабні аристократи, які не вважають рабів людьми, що тягне за собою нехтування правами і потребами чорношкірого населення, знущання над ними і нівелювання будь-яких сімейних цінностей всередині сімей рабів [3, с. 329].